

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 13P/269/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1314212262
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Bezáková
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2014:1314212262.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nitra v konaní pred samosudkyňou Mgr. Zuzanou Bezákovou vo veci starostlivosti súdu o maloletú Q. Y., nar. XX.XX.XXXX, t.č. umiestnená v N. centre M. J., R. 6, M. J., zastúpená Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, pracovisko Zlaté Moravce, Sládkovičova 3, Zlaté Moravce ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: matky J. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. XXXX/X, U., t.č. bytom T. F. XX, U. a otca N. Y., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XX, U., t.č. na neznámom mieste, zastúpený D. X., zamestnancom K. súdu Bratislava I ako súdom ustanoveným opatrovníkom o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vazovova 7/A, Bratislava na zrušenie ústavnej starostlivosti nad mal. dieťaťom, takto

rozhodol:

Súd r u š í ústavnú starostlivosť nariadenú nad maloletou Q. Y., nar. XX.XX.XXXX, rozsudkom Okresného súdu Bratislava III č. k. 38P/229/2012-24 zo dňa 25.04.2013, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

Súd z v e r u j e maloletú Q. Y., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

Súd r u š í vyživovaciu povinnosť rodičov k maloletej Q. Y., nar. XX.XX.XXXX určenou rozsudkom Okresného súdu Bratislava III č. k. 38P/229/2012-24 zo dňa 25.04.2013, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom zo dňa 21.05.2014 podaným na Okresný súd Bratislava III dňa 22.05.2014 sa Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava domáhal zrušenia ústavnej starostlivosti, ktorá bola nad mal. Q. Y., nar. XX.XX.XXXX nariadená rozsudkom Okresného súdu Bratislava III č. k. 38P/229/2012 zo dňa 25.04.2013, právoplatný dňa 28.06.2013, na základe ktorého bola dňa 12.09.2013 maloletá umiestnená do N. centra M. J.. Maloletá Q. bola od 06.11.2013 na úteku. Dňa 23.04.2014 oznámila I. nemocnica U., že dňa XX.XX.XXXX mal. Q. porodila dieťa mal. L.. Následne bola maloletá matka Q. spolu s dieťaťom dňa 25.04.2014 prevezená späť do RC M. J.. Maloletá Q. sa opakovane vyjadrila, že sa o dieťa chce riadne starať, plánuje viesť spoločný život s otcom dieťaťa a aj za pomoci oboch starých matiek chce vychovávať svoje dieťa v domácnosti svojej matky, kde má vytvorené podmienky na zabezpečenie riadnej starostlivosti a výchovy. ÚPSVaR Bratislava uviedol, že pominuli dôvody, pre ktoré bola nariadená ústavná starostlivosť, teda mal. Q. ukončila týmto školským rokom povinnú školskú dochádzku a zároveň nastal nový dôvod pre zrušenie ústavnej starostlivosti - stala sa matkou.

Uznesením Okresného súdu Bratislava III č. k. 51P/197/2014 - 12 zo dňa 03.06.2014 súd ustanovil otcovi maloletej Q. z dôvodu prekážky jeho pobytu na neznámom mieste opatrovníka na konanie D. X.-zamestnanca Okresného súdu Bratislava III.

Okresný súd Bratislava III uznesením č. k. 51P/197/2014 - 8 zo dňa 03.06.2014 preniesol príslušnosť na konanie na Okresný súd Nitra v zmysle § 177 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.).

Na pojednávanie sa nedostavil otec mal. dieťaťa, ani jeho opatrovník na konanie, ktorý má riadne vykázané doručenie predvolania dňom 01.08.2014. Opatrovník otca svoju neúčast' na pojednávaní ospravedlnil z dôvodu pracovnej zaneprázdnenosti a zároveň uviedol, že súhlasí, aby súd konal a rozhodol v jeho neprítomnosti v prospech mal. dieťaťa. Súd preto v zmysle ustanovenia § 101 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku prejednal vec v neprítomnosti opatrovníka otca.

Matka maloletého dieťaťa vypočutá na pojednávaní ako účastníčka konania uviedla, že mal. Q. bola umiestnená v ústavnej starostlivosti reedukačného centra od 12.09.2013. Do 4/2014 bola na úteku. Mala tušenie, že bola u svojho priateľa N. N.. Nechcela sa však vrátiť do ústavu. Matka sa bála, aby sa jej nezhoršil zdravotný stav, keďže bola tehotná. Ústavná starostlivosť bola nariadená z dôvodu záškoláctva Q., nechcela chodiť do školy. V súčasnosti už má ukončenú povinnú školskú dochádzku, študovať nechce, v ďalšom vzdelávaní nepokračuje, nechodí na žiadnu strednú školu. Keďže sa jej 21.04.2014 narodila dcéra L., stará sa o maloletú v N. centre v M. J.. Odvtedy sa o útek nepokúsila a o dcéru sa riadne stará. S dcérou je v pravidelnom kontakte, navštevuje ju dvakrát do mesiaca, telefonujú si tak trikrát do týždňa. Súhlasí s tým, aby bola zrušená ústavná starostlivosť nad maloletou. Chce, aby bolo dieťa opätovne zverené do jej starostlivosti. Už dva roky žije v spoločnej domácnosti so svojim priateľom X. F., v súčasnosti bývajú v dvojizbovom byte, ktorý je v osobnom vlastníctve otca jej priateľa. Maloletá Q. aj so svojou dcérou má všetko pripravené, aby mohla s nimi bývať v spoločnej domácnosti. Priateľ s tým súhlasí a takisto s tým súhlasí aj vlastník bytu. Presťahovali sa a nehrozí, že by sa Q. opätovne stretávala so starou partiou a už ani v súčasnosti nemá o to záujem, je pre ňu prvoradá jej dieťa. Keďže je nezamestnaná, bude schopná Q. pomáhať v celodennej starostlivosti o dcéru. Bola dobrovoľne nezamestnaná, pracovala len brigádne. Posledné dva mesiace je evidovaná na úrade práce ako uchádzačka o zamestnanie, prácu si aktívne hľadá. Po finančnej stránke im pomôže aj priateľ, ktorý je zamestnaný a má pravidelný príjem. Predtým ako bola mal. Q. umiestnená do N. centra, neboli k nej upravené rodičovské práva súdnou cestou. O otcovi maloletej nemá žiadne informácie, od dvoch rokov veku dieťaťa nie sú v žiadnom kontakte.

Navrhovateľ - zastúpený Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, pracovisko Zlaté Moravce na pojednávaní uviedol, že trvá na písomne podanom návrhu a žiada, aby súd zrušil ústavnú starostlivosť nad maloletou Q. z dôvodu, že pominuli dôvody, pre ktoré bola nariadená. Bola prijatá do zariadenia 12.09.2013, od 06.11.2013 až do narodenia dcéry L. bola na úteku. Od apríla 2014 je opätovne v starostlivosti RC M. J.. Povinnú školskú dochádzku ukončila v 6/2014. Starostlivosť o dieťa je na dobrej úrovni a dokáže sa o dieťa postarať. Nebola žiadna signalizácia ohľadom problémov z reedukačného centra. Dcére sa venuje. Čo sa týka bytových podmienok matky dieťaťa, poukázal na správu zo dňa 28.08.2014, kde neboli zistené žiadne nedostatky, matka je pripravená aj po tejto stránke prijať mal. Q. aj s vnučkou. Aj z tohto dôvodu navrhuje, aby bola mal. Q. zverená do osobnej starostlivosti matky a zrušená ústavná starostlivosť.

Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom návrhu zo dňa 21.05.2014 a s obsahom nasledujúcich listinných dôkazov:

- rodný list maloletej Q.,
- rodný list mal. L.,
- oznámenie RC M. J. zo dňa 28.04.2014,
- úradný záznam USPVaR BA zo dňa 24.04.2014,
- správa RC M. J. zo dňa 04.08.2014,

- správa z pohovoru s mal. zo dňa 06.08.2014,
- správa zo šetrenia pomerov v domácnosti matky zo dňa 28.08.2014,
- potvrdenie o príjme priateľa matky,
- pripojený spis Okresného súdu Nitra 13P/237/2014,
- pripojený spis Okresného súdu Bratislava III 38P/229/2012 a zistil tento skutkový a právny stav:

Maloletá Q. Y., nar. XX.XX.XXXX pochádza z mimomanželského vzťahu matky J. Y., nar. XX.XX.XXXX a otca N. Y., nar. XX.XX.XXXX. Rodičovské práva a povinnosti doposiaľ súdnou cestou upravené neboli. Rozsudkom Okresného súdu Bratislava III č. k. 38P/229/2012 zo dňa 25.04.2013, právoplatným dňa 28.06.2013 bola nad maloletou Q. z dôvodu záškoláctva nariadená ústavná starostlivosť, ktorá sa od 12.09.2013 realizovala v N. centre M. J., R. 6, M. J.. Od 06.11.2013 do 25.04.2014 bola maloletá Q. na úteku.

Dňa 21.04.2014 sa maloletej Q. v nemocnici v U. - N. narodila dcéra L. Y., ktorá je na základe uznesenia o predbežnom opatrení Okresného súdu Nitra č. k. 11P/154/2014-12 zo dňa 12.05.2014 dočasne umiestnená spolu s matkou do N. centra, R. 6, M. J.. D. 24.07.2014 došlo k určeniu otcovstva mal. L. Y., nar. 21.XX.XXXX a to súhlasným vyhlásením rodičov v zmysle § 91 Zákona o rodine vykonaným pred Okresným súdom Nitra pod sp. zn. 24Po/3/2014. Otcom mal. L. Y., nar. XX.XX.XXXX je N. N., nar. XX.XX.XXXX.

Pred nariadením ústavnej starostlivosti bývala maloletej Q. s matkou. So svojím otcom nie je vôbec v kontakte, od jej dvoch rokov nemajú o ňom žiadne informácie, zdržiava sa na neznámom mieste.

Z podanej správy z N. centra M. J. (ďalej len RC) vyplýva, že maloletá Q. mala nastúpiť na pobyt do ich zariadenia dňa 01.09.2013, v tom čase bola však na úteku a po jej zachytení bola do RC prijatá dňa 12.09.2013. Odo dňa 06.11.2013 bola opätovne na úteku. Dňa 22.04.2014 im bolo I. nemocnicou U. oznámené, že maloletá Q. porodila v nemocnici U. - N. dieťa a následne bola pracovníčkou RC dňa 25.04.2014 prevezená späť do ich zariadenia. Zo psychologického a pedagogického pozorovania maloletej vyplýva, že maloletá potrebuje osobnostne dozrieť a osvojiť si pozitívne vzorce správania, ktoré zatiaľ len proklamuje, jej prístup však nie je úprimný, má účelové správanie, často sa vyjadruje sociálne žiaduco, pozitívne prvky v správaní však nie sú zinteriorizované, deficit v správaní sú zjavné, v záťažových situáciách reaguje impulzívne, bez zvažovania dôsledkov svojho konania. Má skreslený pohľad na život, preferuje konzumný spôsob života a uspokojovanie momentálnych potrieb. Potrebuje jednotný výchovný prístup a jasne stanovené hranice a pravidlá a emočne vyživujúce prostredie. Nevyhnutná je motivácia k práci na sebe a podpora pri stanovovaní dlhodobějších cieľov a ich napĺňaní. O svoju dcéru L. sa stará veľmi pekne, je medzi nimi vytvorená silná citová väzba. Momentálne je na materskej dovolenke, školu nenavštevuje. V školskom roku 2013/2014 ukončila povinnú desaťročnú školskú dochádzku.

Maloletá Q. Y. pri pohovore s ÚPSVR Nitra, pracovisko Zlaté Moravce uviedla, že narodením dcéry prehodnotila svoje priority, správanie a konanie a dospela k záveru, že nebolo správne to, ako sa správala. Nevidí dôvod prečo by mala zostať v zariadení, keď povinnú školskú dochádzku má ukončenú. Chce žiť v kruhu najbližších, v rodine svojej matky. S otcom maloletej L. N. N. plánujú po dosiahnutí plnoletosti spoločnú budúcnosť. Uviedla, že so svojou matkou a jej priateľom X. F. má veľmi dobrý vzťah, pomáhajú jej. V byte matkinho priateľa má vytvorené podmienky pre jej návrat spoločne s mal. dcérou, majú tam k dispozícii jednu miestnosť. Starostlivosť o maloletú dcéru zabezpečuje sama. Maloletá Q. sa vyjadrila tiež, že so známymi, s ktorými chodila mimo školu a nemali na ňu dobrý vplyv, už neudržiava žiadne kontakty a ani nemá záujem ich obnoviť. Už nechce robiť žiadne hlúposti, chce sa venovať svojej dcére, ktorá ju potrebuje, venuje sa jej 24 hodín denne, je pre ňu na prvom mieste, od jej narodenia k nej pristupuje riadne a zodpovedne. Vyjadrenia maloletej matky potvrdila aj sociálna pracovníčka Reedukačného centra, ktorá odporučila zrušenie ústavnej starostlivosti.

Zo šetrenia pomerov v domácnosti priateľa matky - X. F. realizovaného ÚPSVaR Bratislava dňa 28.08.2014 bolo zistené, že ide o dvojizbový byt v osobnom vlastníctve otca priateľa matky, v ktorom bývajú už viac ako dva roky. Na bývaní nemajú žiadne nedoplatky. Maloletá Q. a jej dcéra L. tu má pripravenú jednu izbu, ktorá je kompletne účelne zariadená, taktiež bol v nej pripravený kočík, detské vecičky a prenosná taška pre bábätko. Byt bol na slušnej hygienickej úrovni. Priateľ matky ako aj jeho otec súhlasia s tým, aby maloletá Q. a maloletá L. bývali s nimi v spoločnej domácnosti, pán F. je ochotný i naďalej finančne zabezpečovať domácnosť, starať sa a pomáhať so starostlivosťou a výchovou maloletej Q. a L..

Podľa § 101 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (zákon č. 99/1963 Zb.) súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie ani nepožiadala z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takého účastníka; prihladne pritom na obsah písma a dosiaľ vykonané dôkazy.

Podľa § 55 ods. 1 Zákona o rodine č. 36/2005 Z.z. (ďalej len Zákon o rodine) súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

Podľa § 55 ods. 3 Zákona o rodine, súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihladne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa § 24 ods. 3 Zákona o rodine, rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná.

Podľa § 24 ods. 5 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá na právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloleťom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloleťom dieťati domáhať na súde.

Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Ústavná starostlivosť zaniká priamo zo zákona dosiahnutím plnoletosti dieťaťa. Predtým môže ústavnú starostlivosť zrušiť len súd, ak pominuli dôvody jej nariadenia a dieťa sa môže vrátiť do pôvodného výchovného prostredia. Súd zruší nariadenú ústavnú starostlivosť, ak odpadnú podmienky pre jej ďalšie trvanie, najmä ak proces prevýchovy resp. reedukácie a resocializácie bol úspešne dokončený alebo

odpadli dôvody, pre ktoré bola ústavná starostlivosť nariadená. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že návrh ÚPSVR Bratislava na zrušenie ústavnej starostlivosti, ktorá bola nariadená nad maloletou Q. Y. bol podaný dôvodne, nakoľko v súčasnosti zanikli dôvody, pre ktoré bola ústavná starostlivosť nariadená, maloletá ukončila povinnú školskú dochádzku a dokončil sa proces reedukácie. Navyše maloletá Q. sa stala matkou, dňa 21.04.2014 porodila dcéru L. Y., o ktorú sa riadne stará a má záujem i naďalej zabezpečovať riadnu starostlivosť o svoju dcéru v kruhu svojich blízkych, teda v domácnosti matky a jej priateľa, s ktorými má vytvorený veľmi dobrý a blízky vzťah a ktorí sú ochotní jej so starostlivosťou a výchovou pomáhať. Q. doposiaľ neboli k maloletej Q. upravené rodičovské práva a povinnosti, súd zároveň rozhodol tak, že zveril maloletú Q. do osobnej starostlivosti matky. Súd výživné rodičom neručil, nakoľko v zmysle ustanovenia § 62 ods. 1 rodičom vyživovacia povinnosť k maloletej zanikla, nakoľko nepokračuje v príprave na budúce povolanie, ukončila štúdium a nadobudla tak schopnosť sama sa živiť.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a) O. s. p. tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania, keďže išlo o konanie, ktoré súd mohol začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Nitre.

Podľa § 205 ods. 1 O. s. p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O. s. p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O. s. p.,

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O. s. p.),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.